

Laphan suunnitelma sosiaali- ja terveystalouden palveluverkon muutoksista Pelkosenniemen vanhusneuvoston kannanotto

19.9.2024

Lapin hyvinvointialueen palvelustrategiassa on asetettu yhdeksi tavoitteeksi palvelurakenteen keventäminen vaikuttavasti. Vaikuttavuutta on arvioitu ensisijaisesti talouden kannalta, mistä osoituksena aluevaltuuston keväällä 2024 hyväksymä sopeutusohjelma. **Miten arvioidaan jatkossa vaikutuksia asukkaiden ja asiakkaiden hyvinvointiin ja miten heidät osallistetaan vaikutusten arviointiin?**

Pelkosenniellä palvelurakennetta kevennetään merkittävästi, kun vuodeosasto on jo lakkautettu ja asumispalveluyksikkö Onnelan ympärivuorokautisten asumispaikkojen määrä vähenee 7:llä ja tilalle tulee 4 yhteisöllisen asumisen paikkaa. Tässä tilanteessa keskeiseksi tulee ikäihmisten selviytyminen omassa kodissaan mahdollisimman pitkään. **Tässä tarvitaan toimivaa rajapintayhteistyötä Laphan ja kunnan kesken mm arjessa tarvittavien apuvälineiden, asunnon muutostöiden ja asumisen ylläpidon osalta.** Asukaspaneelin suositusten mukaan pitäisi ikääntyneen kodissa tehdä turvallisuuskartoitus, jossa käydään läpi ihmisen fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen turvallisuus ja kartoitetaan sekä sisä- että ulkotilojen turvallisuus. Iäkkään omassa talossaan asuvan henkilön kunto ja terveys voi heikentyä yllättäen nopeastikin ja tällöin pitää järjestää sopiva asumismuoto omasta kunnasta ilman viivytyksiä. Laphan ja kunnan välistä yhteistyötä tarvitaan myös vammaisille ja ikäihmisille kirkonkylällä olevien kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen remontointiin. Mikäli ikääntynyt joutuu muuttamaan kauas omasta lähipiiristään, se ei ole hänen sosiaalisen turvallisuutensa ja psyykkisen hyvinvointinsa kannalta eduksi ja voi jopa pidemmän päälle lisätä hoitokustannuksia.

Hyvinvointialueen tavoitteena on myös palveluverkoston uusiutuminen ja joustavoituminen asiakastarpeiden ja niiden muutosten mukaan lähipalveluiden ollessa keskeisenä periaatteena. Palvelujen karsiminen ja keskittäminen kuitenkin väistämättä **vähentää lähipalveluja Pelkosenniellä**, mm. kuvantamispalvelua ei jatkossa Pelkosenniellä ole. Tämä merkitsee n. 400 potilaskäyntiä muuhun kuntaan. Tämä myös vaikeuttaa lääkärin vastaanottoa, kun mahdollista diagnoosia ei pystytä tekemään samalla käyntikerralla.

Pelkosenniemen vanhusneuvoston työvaliokunta

Pentti Rautiainen

Marja-Sisko Tallavaara

Marja-Liisa Oinas